

СТАНОВИЩЕ

От: проф. дфн Милко Димитров Петров
СУ"СВ. Климент Охридски"

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки.*

Основание за представяне на становището: решение на Катедрения съвет на катедра *„Медии и обществени комуникации“*

Автор на дисертационния труд: Симона Василева Димитрова

Тема на дисертационния труд: *„Нови бизнес модели в печатните медии“*

1. Информация за дисертантката

Симона Димитрова успешно е завършила докторската програма по темата: *„Организация и управление извън сферата на материалното производство“*, катедра *„Медии и обществени комуникации“*, факултет *„Икономика на инфраструктурата“* на УНСС, професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки.*

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд отговаря на законовите изисквания, той се състои от 3 глави, заключение и научни приноси. Неговият обем е 256 страници, приложен е списък с научни публикации, има графики, таблици и библиография.

В увода на дисертацията, докторантката аргументира актуалността на темата, и най-вече- нейната свързаност с медийните практики. Тя много добре познава новите бизнес модели в печатните медии, което прави изложението научно убедително.

От гледище на медийната теория, в първа глава Симона Димитрова разглежда печатните медии и тяхното позициониране на медийния пазар, и най-вече значителната промяна на този пазар с развитието на интернет, новите дигитални платформи, и налагането на социалните мрежи в медийното потребление. Големият медийен натиск на интернет логично води до промяна на бизнеса на печатните медии. Те са изправени пред необходимостта коренно да променят своя бизнес модел, за да оцелеят.

Докторантката представя и бързото развитие на бизнес моделите на печатните медии в страни като Великобритания и Испания, тя подробно разглежда някои много популярни и отдавна наложени прес издания като „Гардиън”, „Ню Йорк Таймс” и „Нешънъл Джогеографик”. На това е посветена втора глава от нейната дисертация. Разгледана е и темата за голямото влияние на пандемията Ковид-19 върху печата, както и по какъв начин различните печатни издания я отразяват.

Голяма тежест в дисертационния труд имат проведените от докторантката две социологически изследвания. Първото изследване е направено със седем медийни експерти, чиято работа пряко е свързана с конкретни печатни издания. Към него Симона Димитрова добавя и второ изследване, което е осъществено с помощта на 50 участници. Главната тема е как и в каква степен се развиват медийните потребности от печатни издания, как тези потребности се съчетават в новата хибридна медийна среда, която предлага медийно съдържание в огромен обем, по всяко време и на различни медийни платформи.

Авторефератът на дисертацията отговаря на законовите изисквания. Той съдържа необходимите елементи като: научни цели и задачи, основни хипотези, приложения, библиография и др. В него отлично е представена основната изследователска цел да докторската дисертация, а именно: преглед и анализ на основните бизнес модели на някои утвърдени световни издания като „Гардиън”, „Ню Йорк Таймс” и „Нешънъл Джогеографик”. А също и някои български издания предимно от „Медийна група България”.

Или, по своя обем, структура, обект и предмет на научното изследване, докторската дисертация отговаря на необходимите законови изисквания. Докторантката Симона Димитрова използва разнообразни методи на изследване- теоретичен анализ, маркетингови проучвания, две авторски емпирични изследвания, които чрез качествени методики, изследват

потребностите, нагласите и вижданията на някои журналисти и мениджъри от известни печатни издания у нас. Събраните емпирични данни обобщено показват някои водещи тенденции в развитието на вестникарската индустрия в България.

Бих отбелязал също, че дисертационният труд използва много добър език и стил, който показва научната компетентност на докторантката, умението ѝ да систематизира научни идеи и хипотези, да ги представи чрез оптимална структура и много ясно изложение.

Въобщие, докторантката показва теоретични познания, тя цитира изследвания, автори, концепции, които поставят това научно изследване в широк научен контекст, свързан с развитието на пресата в условията на една бързо развиваща се и променяща се медийна икономика.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати.

Дисертационното изследване постига следните научни и научно-приложни резултати:

На първо място, дисертацията подробно разглежда бизнесмоделите на такива влиятелни печатни издания в света като вестниците: "Гардиън" и „Ню Йорк Таймс" и списанието „Нешънъл Джографик". Докторантката ги анализира именно в контекста на техните бизнес модели, които им позволяват успешно да се развиват в условията на силно конкурентната медийна среда, която Интернет създава.

На второ място, докторантката прави задълбочен анализ на развитието на печатните медии в България, промяната и перспективите пред техните бизнес модели, предимно в онлайн среда.

На трето място, докторантката анализира бизнес моделите на печатните издания, у нас и по света, в контекста на световната пандемия от Ковид-19, която цялостно променя техния медиен фокус, като в този период изцяло подчинява дневният ред на медиите в глобален мащаб.

На четвърто място, докторантката аргументира научните си изводи чрез получените емпирични изследвания с журналисти и мениджъри от пресата, въз основа на нейна авторска методика. Представените мнения на журналисти и медийни потребители правят нейните научни изводи много

по-убедителни. Като използва различни теоретични и емпирични социологически методи, докторантката изгражда цялостен модел на развитието на печатните медии, в световен мащаб и у нас, в коренно новите условия на засилващата се конкуренция от Интернет, новите дигитални платформи и социални мрежи.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси.

Дисертацията постига следните научни и научно-приложни приноси:

На първо място, в дисертацията е извършен сравнителен анализ на някои чужди и български прес издания, техните бизнес модели, и водещите фактори за тяхното успешно развитие в дигитална среда.

На второ място, в дисертацията обстойно се анализират печатните медии в „Медийна група България” в период от три години (2019- 2021).

На трето място, дисертацията се основава на две самостоятелни емпирични изследвания, проведени с помощта на авторски методики с много известни журналисти и мениджъри на печатни издания у нас, и с 50 медийни потребители чрез въпросник, който съдържа 20 отворени въпроси. Тези изследвания предлагат убедителни аргументи за направените основни изводи и формулирането на някои прогнози от докторантката.

4. Оценка на публикациите по дисертацията.

По темата на своята дисертация, докторантката е представила три научни публикации, които са изнесени на авторитетни научни форуми: международна научна конференция на младите учени на тема: *”Икономиката на България и Европейския съюз”: предизвикателството на Ковид-19*”, както и международна научна конференция и докторантски семинар, организирани от катедра „Медии и обществени комуникации” в УНСС.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси.

Като давам висока оценка на това научно изследване, смятам, че след известна редакция и актуализиране на някои факти, то може да бъде публикувано. То съдържа много ценна информация за развитието на

печатните медии в световен мащаб и у нас в условията на дигитална медийна среда. Ето защо към него ще проявят интерес различни видове читатели- изследователи по маркетинг и медиен пазар, теоретици и мениджъри, създатели и редактори на медийно съдържание за пресата, редактори на онлайн платформи, експерти по онлайн реклама и пиар, любознателни читатели. Така то ще изпълни основното си предназначение- да представи пред широка читателска аудитория едно оригинално изследване, което има много полезна научно-приложна стойност.

6. Заключение

Като имам предвид, постигнатите научни резултати в този дисертационен труд, сериозните теоретични познания на докторантката, нейният интересен научен анализ на българския модел в някои печатни медии у нас, както и теоретичния анализ на някои хибридни модели в световно известни прес издания, проведените емпирични изследвания и получените убедителни резултати, **категорично** предлагам на членовете на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на Симона Василева Димитрова за нейната дисертация на тема: *„Нови бизнес модели в печатните медии”*, професионално направление 3.5. *„Обществени комуникации и информационни науки”*.

София, 15 април 2022г.

Подпис:

проф. дфн Милко Петров

ОPINION

By: prof. Dr. Milko Dimirtrov Petrov

SOFIA UNIVERSITY "ST. Kliment Ohridski"

Subject. Doctoral degree in Ph.D. Public Communications and Information Sciences.

Reason for submitting the opinion: decision of the Departmental Council of the Department of Media and Public Communications

Author of the dissertation: Simona Vassileva Dimitrova

Dissertation topic: "New business models in print media"

1. Information about the dissertation

Simona Dimitrova has successfully completed the PhD programme on the topic. Public Communications and Information Sciences.

General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation meets the legal requirements, it consists of 3 chapters, conclusion and scientific contributions. It has 256 pages, a list of scientific publications, graphs, tables and a bibliography.

In the introduction of the dissertation, the doctoral candidate argues the relevance of the topic, and most of all, its connection with media practices. She is very familiar with new business models in print media, which makes the presentation scientifically convincing.

From the point of view of media theory, in the first chapter Simona Dimitrova discusses print media and their positioning in the media market, and especially the significant change in this market with the development of the Internet, new digital platforms, and the imposition of social networks in media consumption. The great media pressure of the Internet logically leads to a change of the print media business. They face the need to radically change their business model in order to survive.

The PhD student also presents the rapid development of the business models of print media in countries such as the UK and Spain, she discusses in detail some very popular and long established press publications such as the Guardian, the New York Times and the National Geographic. Chapter two of her dissertation is devoted to this. The major impact of the Kovid-19 pandemic on the press is also discussed, as well as how individual publications cover this important health topic.

Of great weight in the dissertation are two sociological studies conducted by the doctoral student. The first study was done with seven media experts whose work is directly related to various print publications. Simona Dimitrova adds to it a second study, which was conducted with the help of 50 participants. The main topic is how and to what extent the media needs of print publications are evolving, how these needs are combined in the new hybrid media environment, which offers media content in a huge volume, at any time and on different

media platforms.

The thesis abstract meets the legal requirements. It contains the necessary elements such as: scientific aims and objectives, main hypotheses, appendices, bibliography, etc. The main research objective of the PhD dissertation is presented in an excellent way, namely: a review and analysis of the main business models of some well-established global publications such as the Guardian, the New York Times and the National Geographic. And also some Bulgarian publications, mainly from the Media Group Bulgaria.

Either, by its volume, structure, object and subject of the scientific research, the doctoral dissertation meets the necessary legal requirements.

The PhD student Simona Dimitrova used a variety of research methods-theoretical analysis, marketing research, two original empirical studies, which through qualitative methodologies, investigated the needs, attitudes and views of some journalists and managers of well-known publications in Bulgaria. The collected empirical data summarizes some leading trends in the development of the newspaper industry in Bulgaria.

I would also note that the dissertation uses very good language and style, which shows the PhD student's scientific competence, her ability to systematize scientific ideas and hypotheses, to present them through an optimal structure and very clear exposition.

In general, the PhD student shows theoretical knowledge, she cites studies, authors, concepts that place this scientific research in a broad scientific context related to the development of the press in a rapidly evolving and changing media economy.

2. Evaluation of the scientific and applied results obtained.

The dissertation research achieves the following scientific and applied results:

First of all, the dissertation examines in detail the business models of such influential print publications in the world as the Guardian and the New York Times newspapers and the National Geographic magazine. The PhD analyses them in the context of their business models, which allow them to successfully develop in the highly competitive media environment that the Internet creates.

Secondly, the PhD student makes an in-depth analysis of the development of print media in Bulgaria, the change and prospects for their business models, mainly in the online environment.

Thirdly, the PhD student analyses the business models of print media, in the country and around the world, in the context of the global pandemic of the COVID-19, which is completely changing their media focus, and in this period completely subordinating the media agenda on a global scale.

Fourthly, the PhD student substantiates her research findings through the resulting empirical research with journalists and press managers, based on her original methodology. The presented opinions of journalists and media users make her scientific conclusions much more convincing. Using various theoretical and empirical sociological methods, the PhD student builds a comprehensive model of the development of print media, globally and in the country, in the radically new conditions of increasing competition from the Internet, new digital platforms and social networks.

3. Evaluation of scientific and applied contributions.

The dissertation achieves the following scientific and applied contributions:

First of all, the dissertation provides a comparative analysis of some foreign and Bulgarian press publications, their business models, and the leading factors for their successful development in a digital environment.

Secondly, the dissertation thoroughly analyzes the print media in the "Media Group Bulgaria" in a three-year period (2019- 2021).

Thirdly, the dissertation is based on two independent empirical studies conducted using the author's methodologies with many well-known journalists and managers of print media in the country, and with 50 media consumers through a questionnaire containing 20 open-ended questions. These studies offer convincing arguments for the main conclusions drawn and the formulation of some predictions by the PhD student.

4. Evaluation of dissertation publications.

On the topic of her dissertation, the PhD student has presented three scientific publications, which have been presented at prestigious scientific forums: an international scientific conference of young scientists on "The economy of Bulgaria and the European Union": the challenge of Kovid-19", as well as an international scientific conference and a PhD seminar organized by the Department of Media and Public Communications at the UNWE.

5. Critical comments, recommendations and questions.

Giving high marks to this research study, I believe that after some editing and updating of some facts, it can be published. It contains a lot of valuable information about the development of print media worldwide and in our country in the digital media environment. That is why it will be of interest to various types of readers- marketing and media market researchers, theorists and managers, press content creators and editors, online platform editors, online advertising and PR experts, and inquisitive readers. Thus, it will fulfill its main purpose- to present to a wide readership an original study that has very useful scientific and applied value.

6. Conclusion

Taking into account the scientific results achieved in this dissertation, the serious theoretical knowledge of the PhD student, her interesting scientific analysis of the Bulgarian model in some print media in our country, as well as the theoretical analysis of some hybrid models in world famous press publications, the empirical research conducted and the convincing results obtained, I strongly suggest the members of the scientific jury to award the degree of Doctor of Education and Science to Simona Vassileva Dimitrova for her dissertation entitled: "New Business Models in Print Media", professional field 3. 5. "Public Communications and Information Sciences".

Sofia, 15 April 2022.

Signature:

Prof. Dr. Milko Petrov